

# Årsregnskap 2018

Kristiansand Havn KF



## Innhold

Innhold.....	1
Årsregnskap for Kristiansand Havn KF 2018 .....	2
Nøkkeltall .....	2
Resultat, eiendeler, egenkapital og gjeld 2018 .....	5
Balanse, Kristiansand Havn KF 2018 .....	6
Egenkapital og gjeld, Kristiansand Havn KF 2018.....	7
Noter.....	8
Note 1: Spesifikasjon av driftsinntekter .....	10
Note 2: Antall årsverk og ansatte.....	10
Note 3: Lønnskostnader inkludert sosiale kostnader .....	11
Note 4: Lønnskostnad for ledere og ledende personell.....	11
Note 5: Revisjon .....	11
Note 6: Anleggsmidler og avskrivning.....	12
Note 7: Investeringsaktivitet.....	12
Note 8: Langsiktige aksjer og innskudd .....	13
Note 9 – Langsiktige fordringer.....	13
Note 10: Kundefordringer og andre kortsiktede fordringer .....	13
Note 11: Skattetrekkkonto .....	13
Note 12: Pensjon.....	14
Note 13: Egenkapital.....	15
Note 14: Langsiktig gjeld .....	15
Note 15: Innleiekontrakter .....	15
Note 16: Kontantstrømpoppstilling .....	16
Note 17:Ekstraordinære hendelser.....	17
Note 18: Offentligetilskudd.....	17

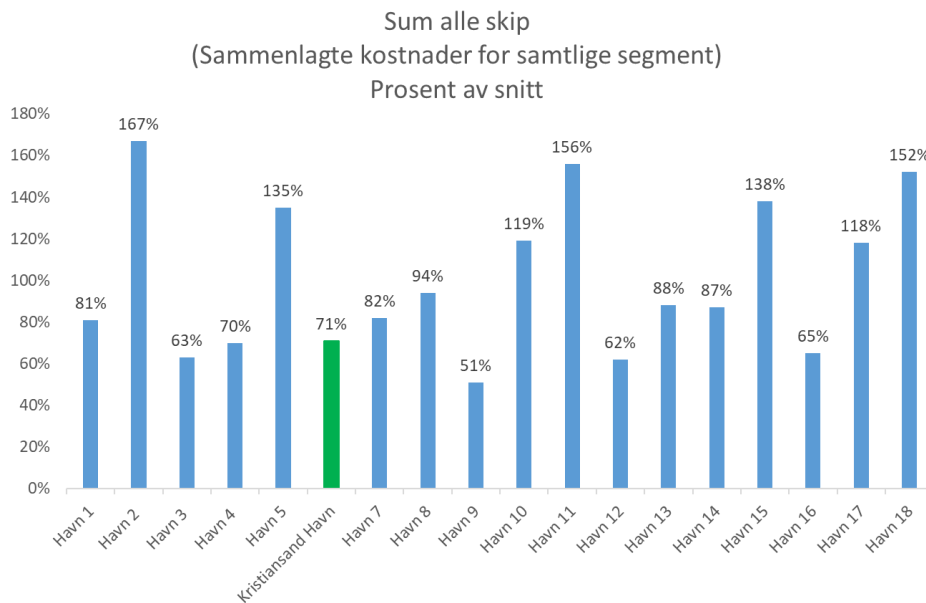
## Årsregnskap for Kristiansand Havn KF 2018

### Nøkkeltall

Ved utgangen av 2018 hadde Kristiansand Havn totalt 103,9 millioner i ordinære driftsinntekter. Dette er 4 prosent bedre enn budsjettet, og sammenlignet med 2017 er det 5,2 millioner høyere. Det er ny omsetningsrekord og aktiviteten har aldri vært høyere. Kristiansand Havn har økt sine inntekter med over 30 prosent de siste 10 årene, noe som i hovedsak skyldes økt aktivitet.

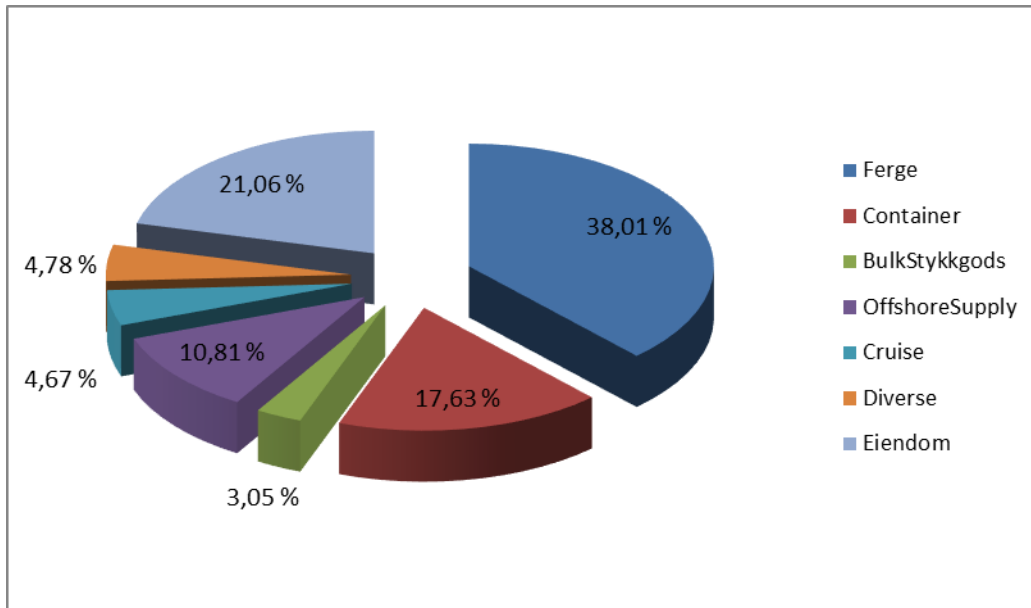
Det har vært en bevisst politikk for havna å ikke øke prisene nevneverdig de siste fire årene for å gjøre oss ytterligere konkurransedyktige sammenlignet med andre havner.

DNV-GL har utarbeidet en oversikt over prisene i Kristiansand Havn sammenlignet med andre havner i Norge. De andre havnene er opplistet med nummer fra 1 til 18. Kristiansand Havn er havn nummer 6 og uthevet med grønt. I snitt ligger våre priser på 71 prosent sammenlignet med andre havner i Norge.



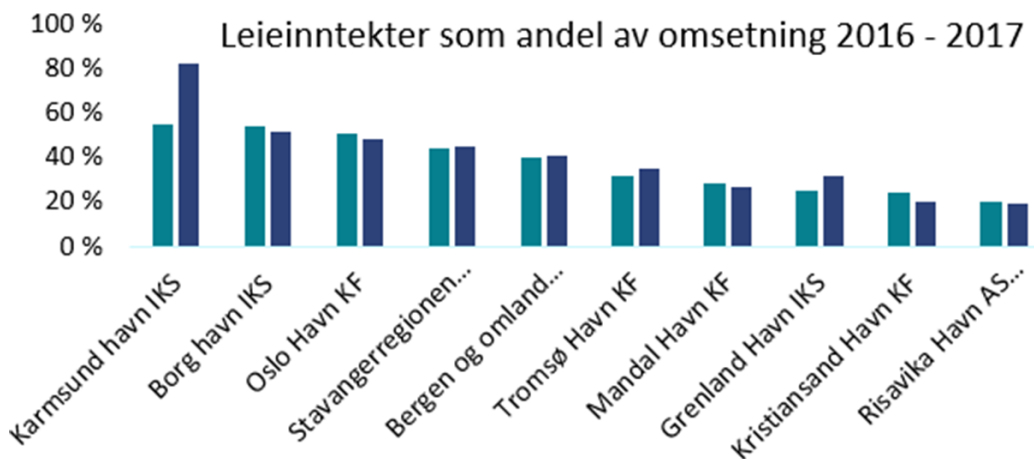
Figur 1: Havnepriser

Figuren under viser havneinntektene fordelt på strategiområdene. Slik figuren viser står fergehavna og containerterminalen for nærmere 50 prosent av Kristiansand Havns inntekter.



Figur 2: Havneinntekter fordelt per strategiområde

Selv om aktiviteten generelt i havna har økt, har leieinntektene over flere år vært fallende. Leieinntektene utgjør ca. 20 prosent av omsetningen. Sammenlignet med andre havner er dette en liten andel og på sikt bør denne andelen økes for å gjøre oss mindre sårbare.



Figur 3: Andel leieinntekter av omsetningen sammenlignet med andre havner

Samla driftskostnader inklusiv lønn og avskrivninger utgjorde 133,9 millioner mot budsjetterte 133,6 millioner (justert i tertialrapport). Hovedårsaken til de store driftsutgiftene sammenlignet med tidligere år er erstatningen til Kristiansand Ferdigbetongfabrikk AS som tidligere er omtalt. Det er likevel avvik innenfor de ulike områdene. Lønn og sosiale kostnader er 27,0 millioner mot budsjetterte 32,0 millioner. Hovedårsaken er lavere pensjonskostnader enn budsjetterte. Vi har også refusjon av sykepenger med 0,7 millioner og mindre andre innsparinger.

Videreformidling av landstrøm er 2,5 millioner høyere enn budsjettert, men dette gjenspeiles også i høyere inntekter. Den største overskridelsen for 2018 er uventet vedlikehold av kranene våre. Dette vil imidlertid bedre seg i løpet av 2019, da vi vil ha en ny kran på plass.

I 2018 er avskrivningene 1,2 millioner lavere enn budsjettert. Det har sammenheng med at noen av prosjektene er kommet senere i gang enn forutsatt ved budsjettering. Havna avskriver etter regnskapsloven. Dette medfører at avskrivningene kommer tidligere i gang, dvs. når driftsmiddelet tas i bruk.

Rentekostnadene er 0,6 millioner lavere enn budsjettert, som følge av lavere rentenivå enn forventet. Gjennomsnittlig rente for låneporteføljen til havna er under 2,0 prosent.

Kristiansand Havn KF har et negativt årsresultat med 35,4 millioner for 2018. Regnskapet for 2018 er belastet med 45,3 millioner for erstatning til Kristiansand Ferdigbetongfabrikk AS. Dette skal ikke betales før i 2020 og har således ingen likviditetseffekt før da, men i henhold til god regnskapsskikk (forsiktighetsprinsippet og sammenstillingsprinsippet) skal det belastes allerede i 2018 da dette er kjente forpliktelser for havna da hendelsen som utløser denne utbetalingen har inntruffet.

I samsvar med regnskapslovens krav er årsregnskapet avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Kristiansand Havn har en god finansiell posisjon. Årsregnskapet gir en tilfredsstillende beskrivelse av selskapets utvikling per årsskiftet. Selskapet er ikke utsatt for ytterligere finansiell risiko, herunder kreditt-, rente eller valutarisiko, som er av betydning for å bedømme foretakets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat. Likviditetssituasjonen pr. 31.12.18 er vurdert som tilfredsstillende for fremtidig drift og utvikling.

Kristiansand havn er 100% selvfinansiert. Årets positive kontantstrøm fra driften på 50,3 millioner er benyttet til investeringer. I tillegg har man betalt 15,3 millioner i avdrag på lån. Dette innebærer en negativ kontantstrøm i 2018.

Netto lånegjeld utgjør 409,8 millioner ved årets utgang. Det ble ikke tatt opp lån i 2018.

## Investeringer

Det er foretatt investeringer for totalt 51,3 millioner i 2018. Den største investeringen er nytt lagerbygg i Kongsgård.

## Resultat, eiendeler, egenkapital og gjeld, Kristiansand Havn KF 2018

RESULTAT	Noter:	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Regnskap 2017
<b>Driftsinntekter</b>				
Salgsinntekt		-103 747 631	-99 907 000	-97 935 819
Annen driftsinntekt	18	-205 200	-80 000	-775 879
<b>Sum driftsinntekter</b>	<b>1</b>	<b>-103 952 831</b>	<b>-99 987 000</b>	<b>-98 711 698</b>
<b>Driftskostnader</b>				
Varekostnad	15	2 995 696	3 950 000	3 302 968
Lønn og sosiale kostnader	2,3,4,12	27 061 504	32 033 000	26 518 662
Avskrivning av varige driftsmidler	6	23 780 147	25 000 000	23 497 947
Andre driftskostnader	5,17	80 101 751	72 642 000	46 600 689
<b>Sum driftskostnader</b>		<b>133 939 098</b>	<b>133 625 000</b>	<b>99 920 266</b>
<b>Driftsresultat</b>		<b>29 986 267</b>	<b>33 638 000</b>	<b>1 208 568</b>
Annen renteinntekt	9	-1 540 332	-800 000	-1 093 047
Annen finansinntekt		-	-	-8 440 406
Annen rentekostnad	14	6 953 369	7 500 000	7 303 616
Annen finanskostnad		-	-	-
<b>Sum finansposter</b>		<b>5 413 037</b>	<b>6 700 000</b>	<b>-2 229 837</b>
<b>Årsresultat</b>		<b>35 399 304</b>	<b>40 338 000</b>	<b>-1 021 269</b>

## Balanse, Kristiansand Havn KF 2018

BALANSE	Noter:	Regnskap 2018	Regnskap 2017
<b>EIENDELER</b>			
<b>Anleggsmidler</b>			
<i>Varige driftsmidler</i>			
Kaier og anlegg		461 606 073	580 524 527
Bygninger		247 884 762	137 481 110
Tomter		234 002 248	195 206 315
Biler, materiell og maskiner		22 547 214	25 331 497
<i>Sum varige driftsmidler</i>	6 og 7	966 040 297	938 543 449
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Langsiktige aksjer og innskudd	8	132 323 258	132 149 258
Langsiktige fordringer	9	175 000	175 000
Pensjonsmidler	12	7 696 458	6 705 039
Sum finansielle anleggsmidler		140 194 716	139 029 297
Sum anleggsmidler		1 106 235 013	1 077 572 746
<b>Omløpsmidler</b>			
<i>Fordringer og andre omløpsmidler</i>			
Kundefordringer	10	20 038 245	10 520 822
Andre fordringer		5 525 431	25 152 488
Sum fordringer og andre omløpsmidler		25 563 676	35 673 310
<i>Likvide midler</i>			
Bankinnskudd og kontanter	11	66 311 827	83 138 342
Sum likvide midler		66 311 827	83 138 342
<b>Sum omløpsmidler</b>		91 875 503	118 811 652
<b>Sum eiendeler</b>		1 198 110 516	1 196 384 398

**Egenkapital og gjeld, Kristiansand Havn KF 2018**

EGENKAPITAL OG GJELD	Noter:	2018	2017
<b>Egenkapital</b>			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		689 720 401	725 119 705
Sum opptjent egenkapital		689 720 401	725 119 705
Sum egenkapital	13	689 720 401	725 119 705
<b>Avsetning for forpliktelser</b>			
Utsatt inntekt	18	4 367 850	4 715 450
Forpliktelser		3 000 000	3 000 000
Sum annen avsetning for forpliktelser		7 367 850	7 715 450
<b>Langsiktig gjeld</b>			
Obligasjonsinnskudd		550 000	550 000
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner		408 915 615	424 587 081
Sum langsiktig gjeld	14	409 465 615	425 137 081
<b>Kortsiktig gjeld</b>			
Kassekreditt			-
Leverandør gjeld		10 115 558	8 247 481
Skattetrekk og skyldige offentlige avgifter		2 158 398	2 018 156
Annen kortsiktig gjeld	17	79 282 693	28 146 524
Sum kortsiktig gjeld		91 556 649	38 412 161
<b>Sum gjeld</b>		501 022 264	463 549 242
<b>Sum egenkapital og gjeld</b>		1 198 110 516	1 196 384 398



## Noter

### Note 0 – Regnskapsprinsippet

**Generelt:** Kristiansand Havn KF er organisert som Kommunalt foretak etter kommuneloven av 1992 og er en del av Kristiansand Kommune. Regnskapet for Kristiansand Havn KF er ført etter bedriftsøkonomiske prinsipper. Resultatet, balansen, kontantstrøm og noter er i henhold til regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk. Regnskapet er utarbeidet etter ensartede prinsipper og i henhold til forutsetning om fortsatt drift.

**Inntekter:** Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift. Tjenestene inntektsføres i takt med utførelsen. Salg av varer inntektsføres når denne er levert kunden.

**Anleggsaksjer:** Aksjene vurderes til det laveste av historisk kostpris og antatt salgsverdi.

**Vedlikehold:** Vedlikehold utføres når kostnadene påløper. Oppgradering og utskifting av driftsmidler betraktes som investering og aktiveres.

**Varige driftsmidler:** Tomter avskrives ikke. Varige driftsmidler er verdsatt til kostpris med fradrag for ordinære avskrivninger. Ordinære avskrivninger belastes lineært over driftsmidlenes antatte økonomiske levetid. Gevinst og tap ved salg av varige driftsmidler føres som ordinær driftsinntekt. For å komme i betraktning som en investering må anskaffelsen ha en økonomisk levetid på minst 3 år, samt en anskaffelseskost på minst kr 100 000.

**Investeringsleie:** Der leietakeren foretar kontraktfestet oppgradering av bygg, der oppgraderingen tilfaller Kristiansand Havn KF ved utløpet av anskaffelseskost. Forpliktelsen i forbindelse med oppgraderingen blir inntektsført lineært over kontraktens løpetid.

**Klassifisering av balanseposter:** Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Eiendeler som er tilknyttet varekretsløpet klassifiseres som omløpsmidler. Fordringer for øvrig klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales innen ett år. For gjeld legges analoge kriterier til grunn. Første års avdrag på langsiktige fordringer og langsiktig gjeld klassifiseres likevel ikke som omløpsmiddel og kortsiktig gjeld.

**Anskaffelseskost:** Anskaffelseskost for eiendeler omfatter kjøpesummen, med fradrag for bonuser, rabatter og lignende, og med tillegg for kjøpsutgifter (frakt, toll, offentlige avgifter som ikke refunderes og andre direkte kjøpsutgifter). For varige driftsmidler og immaterielle eiendeler omfatter anskaffelseskost også direkte utgifter for å klargjøre eiendelen for bruk, for eksempel utgifter til testing av eiendelen.

**Investering i andre selskaper:** Kostmetoden benyttes som prinsipp for investeringer i andre selskaper. Kostprisen økes når midler tilføres ved kapitalutvidelse. Mottatte utdelinger resultatføres i utgangspunktet som inntekt. Utdelinger som overstiger andel av opptjent egenkapital etter kjøpet føres som reduksjon av anskaffelseskost.

Utbytte/konsernbidrag fra datterselskap regnskapsføres det samme året som datterselskapet avsetter beløpet. Utbytte fra andre selskaper regnskapsføres som finansinntekt når det er vedtatt.

**Nedskrivning av anleggsmidler:** Ved indikasjon på at balanseført verdi av et anleggsmiddel er høyere enn virkelig verdi, foretas det test for verdifall. Tidligere nedskrivninger reverseres hvis forutsetningene for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

**Fordringer:** Kundefordringer føres i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi.

**Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser:** Selskapets pensjonsordning er ytelsesbasert. Samtlige fast ansatte er dekket gjennom den ordinære tariffestede tjenstepensjonsordningen. Arbeidsgiver er dekket gjennom pensjonsordning i Kristiansand Kommunale Pensjonskasse. Pensjonsforpliktelsen er innarbeidet i regnskapet. De ansatte har også rett til Avtalefestet pensjon (AFP).

**Eliminering av interne transaksjoner:** Alle interne transaksjoner er eliminert.

**Varekostnad:** Varekostnad omfatter kostnader til innleie av eiendom og bygg for fremleie.

**Kontantstrømoppstilling:** Ved utarbeidelse av kontantstrømoppstillingen benyttes den indirekte metoden.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld: Omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsbeløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominell verdi på opptakstidspunktet.

**Langsiktig gjeld:** Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

**Note 1: Spesifikasjon av driftsinntekter**

Salgsinntekt:	2018	2017
Skipsavgifter	-16 013 606	-15 585 062
Vareavgifter	-38 421 807	-36 584 784
Vederlag - salg varer/tjenester	-27 380 847	-22 172 291
Leieinntekter	-21 728 620	-23 583 682
Tilskudd	-202 750	-
Andre driftsinntekter	-205 200	-785 879
<b>Sum salgsinntekter</b>	<b>-103 952 830</b>	<b>-98 711 698</b>
Sum salgsinntekter	-103 952 830	-98 711 698

**Note 2: Antall årsverk og ansatte**

Antall årsverk:	2018	2017
*Ledelsesavdeling	1	1
*Administrasjonsavdeling	3	3
*Prosjektavdeling	2	3
*Markedsavdeling	1	
*Maritimavdeling	8	
*Driftsavdeling	11	20
*Eiendomsavdeling	3	2
<b>Sum antall årsverk:</b>	<b>29</b>	<b>29</b>
Sum antall ansatte:	29	29
Herav kvinner	3	3
Herav menn	26	26

**Note 3: Lønnskostnader inkludert sosiale kostnader**

Lønnskostnader (inkl. sosiale kostnader):	2018	2017
Lønn inkl. feriepenger	22 168 275	21 260 735
Honorarer styre og råd	337 115	321 590
Arbeidsgiveravgift	3 549 306	3 354 230
Pensjoner	2 209 210	2 701 969
Diverse andre ytelser	330 731	236 299
Refusjoner	-1 533 134	-1 356 161
<b>Sum lønnskostnader</b>	<b>27 061 503</b>	<b>26 518 662</b>

**Note 4: Lønnskostnad for ledere og ledende personell inkludert sosiale kostnader**

Selskapet har ingen lån eller sikkerhetsstillelse til fordel for daglig leder eller medlemmer av styret.

Lønnskostnad for ledere og ledende personell: (inkl. sosiale kostnader)	2018	2017
Lønn til havnedirektør	1 271 792	1 236 796
Pensjon	111 917	106 983
Arbeidsgiveravgift	195 103	189 473
<b>Sum lønnskostnad</b>	<b>1 578 812</b>	<b>1 533 252</b>

**Note 5: Revisjon**

Agder Kommunerevisjon IKS er revisor for selskapet. Honorar for 2018 utgjør kr. 190.000,-. Dette er i sin helhet revisjonshonorar og ekskl. merverdiavgift.

## Note 6: Anleggsmidler og avskrivning

Anlegg:	Kaier og anlegg	Bygninger	Tomter	Materiell etc.	Totalt:
Anskaffelseskost 01.01.	785 446 581	285 530 420	234 041 841	101 746 695	1 406 765 537
Årets avgang	-238 160 712	-	-	-	-238 160 712
Årets tilgang	116 865 219	130 235 456	41 917 007	420 026	289 437 708
<b>Anskaffelseskost 31.12.</b>	<b>664 151 088</b>	<b>415 765 876</b>	<b>275 958 848</b>	<b>102 166 721</b>	<b>1 458 042 533</b>
Årets av- og nedskrivninger	15 012 966	5 562 871	-	3 204 308	23 780 145
<b>Akkumulerte avskrivninger 31.12</b>	<b>202 545 014</b>	<b>167 881 113</b>	<b>41 956 599</b>	<b>79 619 507</b>	<b>492 002 233</b>
<b>Bokført verdi 31.12.</b>	<b>461 606 073</b>	<b>247 884 762</b>	<b>234 002 248</b>	<b>22 547 214</b>	<b>966 040 297</b>
Forventet økonomisk levetid	10-60 år	20-40 år		5-20 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær		Lineær	

## Note 7: Investeringsaktivitet

Investeringsaktivitet:	Regnskap 2018	Opprinnelig budsjett 2018	Justert budsjett 2018	Regnskap 2017
Vannforsyning - tilbakesikring	137 873			-
Miljøtiltak	198 029	-		232 870
Digitalisering		700 000		
Fremtidig fergehavn	2 216 184	7 500 000		623 405
KMV Øst - Avløp	-	-		229 527
Ombygging kontor/terminalbygg	7 176 648	6 000 000	-	45 000
Utskifting Anoder - Vestre havn	-	-	-	1 831 950
Utdyping Containerhavn	323 294	-		272 122
Containerterminalen	407 567	-	-	2 465 314
Fiskebrygga	5 390			
Førsterking kai 20	592	-		
Utfylling og kai Lagmannsholmen	3 392 718	-		53 622 535
Tiltak bygg Lagmannsholmen	565 794			-
Bakland Kai 16	192 824	-	-	409 933
Kjøp av ny kran	187 926	-		-
Ny bil drift	232 100	300 000	-	-
Kongsgårdbukta - Utvidelse Kai 36	185 250	15 000 000		74 641
Landstrøm	5 921 021	-	7 000 000	-
Havneansnitt Nord	4 396 862	10 100 000		
Kongsgård - Avretting av areal	1 608 454	6 000 000	-	33 245
Lager Kongsgård - Norlines	-	-	-	257 231
Lager Kongstård - On and off	23 729 472	-	-	6 833 882
Lager Kongsgård	-	-	-7 000 000	-
Solcelleanlegg	-	-		984 931
Gjerde kamera/port ISPS	399 000			
Anlegg avsetning udisponert		-	-	-
<b>Sum aktiverte investeringer</b>	<b>51 276 998</b>	<b>45 600 000</b>	<b>-</b>	<b>67 916 586</b>
<b>Bruk av egenkapital</b>	<b>51 276 998</b>			

## Note 8: Langsiktige aksjer og innskudd

Datterselskap	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel	Foreløpig egenkap. siste år (100 %)	Foreløpig resultat siste år (100 %)	Balanseført verdi
Kanalbyen Utvikling AS	Kristiansand	100 %	100 %	139 839 072	18 144 156	128 571 902
<b>Balanseført verdi 31.12.</b>				<b>139 839 072</b>	<b>18 144 156</b>	<b>128 571 902</b>
Øvrige aksjer	Forretningskontor:	Andel:		Aksjer:		Bokført beløp:
		Eier:	Stemme:	Antall:	Pålydende:	
Euroterminalen AS	Kristiansand S.	33,33 %	33,33 %	17	1 000	17 000
Cruise Norway AS	Bergen	0,32 %	0,32 %	1	1 000	1 000
<b>Sum</b>					-	<b>18 000</b>
Innskudd	Forretningskontor:	Andel:	Kapitalinnskudd:		Bokført beløp:	
			Tidligere innskutt:	Årets innskudd:		
Kristiansand Kommunale Pensjonskasse	Kristiansand S.	1,01 %	3 559 356	174 000		3 733 356
<b>Sum</b>			<b>3 559 356</b>	<b>174 000</b>		<b>3 733 356</b>
<b>Totalt</b>						<b>132 323 258</b>

## Note 9 – Langsiktige fordringer

Makerspace Norway AS gjelder utestående leie som tilbakebetales over 6 år. Tilbakebetalingen starter i 2019 og det blir også beregnet renter fra 2019.

Låntaker:	Nedbetalings tid:	Endelig forfall:	Rente:	Opprinnelig fordring:	Restutlån p.r. 31.12.2018
Makerspace Norway AS		31.12.2024		175 000	175 000
<b>Sum lån</b>				<b>175 000</b>	<b>175 000</b>

## Note 10: Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer

Kundefordringene er verdsatt til pålydende verdi etter at usikre fordringer er avskrevet. Tapsføring er gjort på grunnlag individuell vurdering av fordringene. Det er ikke tapsført noe i 2018.

## Note 11: Skattetrekkkonto

Av innstående bankinnskudd utgjør kr 1 168 122,- bundne skattetrekk midler til dekning av skyldig forskuddstrekk pr. 31.12.2018.

## Note 12: Pensjon

Selskapet har en kollektiv pensjonsforsikring i Kristiansand Kommunale Pensjonskasse for sine ansatte (sikret ordning). Ordningen er en ytelsesplan, det vil si at selskapet har det økonomiske ansvaret for at de ansatte får de avtalte ytelsene. Forpliktelsen omfatter 35 aktive, 31 pensjonister og 50 oppsatte. Selskapet har AFP-ordning. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i Lov om obligatorisk tjenestepensjon.

<b>Netto pensjonskostnad</b>	<b>2018</b>	<b>2017</b>
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	2 970 560	2 649 424
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	1 751 024	1 828 303
Avkastning på pensjonsmidler	-2 702 643	-2 239 283
Administrasjonskostnader / rentegaranti	160 935	148 888
Resultatført estimatendring	621 183	775 011
Arbeidsgiveravgift	307 363	336 614
Resultatført planendring		
<b>Netto pensjonskostnad</b>	<b>3 108 422</b>	<b>3 498 957</b>
<b>Netto pensjonsforpliktelse</b>		
Opptjente pensjonsforpliktelser 31.12.	75 673 435	76 588 496
Pensjonsmidler	69 226 384	66 436 863
Estimert netto pensjonsforpliktelse	-6 447 051	-10 151 633
Ikke resultatført estimatendringer	13 192 412	16 028 090
Arbeidsgiveravgift	951 096	828 581
<b>Netto pensjonsmidler</b>	<b>7 696 457</b>	<b>6 705 038</b>
<b>Ved beregningen er følgende forutsetninger lagt til grunn</b>		
	<b>2018</b>	<b>2017</b>
Diskonteringsrente	2,60 %	2,30 %
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,30 %	4,00 %
Lønnsvekst	2,50 %	2,50 %
G-regulering	2,25 %	2,25 %
Pensjonsregulering	1,48 %	1,48 %
Amortiseringstid	10	10
Korridorstørrelse	10,00 %	10,00 %

## Note 13: Egenkapital

Kristiansand Havn KF er et kommunalt foretak eid av Kristiansand kommune.

Egenkapital:	2018	2017
Egenkapital 01.01.	725 119 706	724 098 436
Årsresultat	-35 399 303	1 021 270
<b>Egenkapital 31.12.</b>	<b>689 720 403</b>	<b>725 119 706</b>

## Note 14: Langsiktig gjeld

Ingen eiendeler er pantsatt.

Långiver:	Nedbetalings tid:	Endelig forfall:	Opprinnelig lånebeløp:	Restgjeld p.r. 31.12.
Innskudd fiskerihavn Flekkerøy	-	-	550 000	550 000
Kommunalbanken - 20070009	30	2037	50 000 000	30 833 410
Kommunalbanken - 20080545	40	2047	50 000 000	40 540 480
Kommunalbanken - 20090359	40	2048	38 000 000	31 160 000
Kommunalbanken - 20010736	20	2022	35 000 000	6 125 000
Kommunekreditt AS – 45298	30	2041	32 000 000	24 000 005
Kommunalbanken – 20110343	40	2051	50 000 000	41 250 000
Kommunalbanken – 20120102	40	2052	28 000 000	26 800 000
Kommunalbanken-20130084	50	2063	58 600 000	55 483 000
Kommunalbanken-20140157	50	2064	105 450 000	95 959 500
Kommunalbanken-20140183	24	2038	69 863 636	56 764 220
<b>Sum lån</b>			<b>517 463 636</b>	<b>409 465 615</b>

Ingen eiendeler er pantsatt

## Note 15: Innleiekontrakter

Bortleier:	Type:	Sted:	Leieperiode:	Årlig leie:
ROM Eiendomsutvikling AS (NSB)	Feste	Fergeleiet Hampa	01.05.1990-til oppsigelse	1 094 422
Kristiansand Kommune	Feste	Kongsgårdbukta	01.03.2005-til oppsigelse	347 600
<b>Sum</b>				<b>1 442 022</b>



**Note 16: Kontantstrømoppstilling**

<b>Kontantstrømoppstilling:</b>	<b>2 018</b>	<b>2 017</b>
<b>Kontantstrøm fra drift:</b>		
+/- Årsresultat	-35 399 304	1 021 269
+ Avskrivninger	23 780 147	23 497 947
+/- Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler	-	-
+/- Endring investeringsleie	-347 600	-229 850
+/- forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn/utbet. Pen	-991 419	-9 970
+/- avsetning forlik		
<b>Tilført fra årets virksomhet</b>	<b>-12 958 176</b>	<b>24 279 396</b>
+/- Endring debitorer og kreditorer	-7 649 346	-874 587
+/- Endring i andre tidsavgrensingsposter	70 903 468	17 353 317
<b>Netto kontantstrøm fra virksomhet (A)</b>	<b>50 295 946</b>	<b>40 758 126</b>
<b>Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter:</b>		
- Investeringer i varige driftsmidler	-51 276 997	-67 916 858
+ Salg av driftsmidler	-	-
+ innbetaling investeringstilskudd	-	3 855 000
+ tilbakebetalt kapitalinvestering	-	80 000 000
+/- Endring kapitalinnskudd pensjonskasse	-174 000	-181 000
+ innbetaling langsiktige utlån	-	-
<b>Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter (B)</b>	<b>-51 450 997</b>	<b>15 757 142</b>
<b>Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter:</b>		
+ Nye langsiktige lån	-	-
- Nedbetaling på langsiktige lån	-15 671 466	-15 271 466
<b>Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter (C)</b>	<b>-15 671 466</b>	<b>-15 271 466</b>
+ Kontanter og bankinnskudd 01.01.	83 138 342	41 244 075
(A+B+C) Netto endring i kontanter og bankinnskudd	-16 826 517	41 894 267
<b>Kontanter og bankinnskudd 31.12.</b>	<b>66 311 825</b>	<b>83 138 342</b>

### Note 17: Ekstraordinære hendelser

Kristiansand Havn KF ble i skjønnsavgjørelse fra Kristiansand tingrett dømt til å betale Kristiansand Ferdigbetongfabrikk AS 45.375.000 millioner kroner. I henhold til god regnskapsskikk skal det belastes regnskapet i 2018. Utbetalingen skal gjennomføres i 2020.

### Note 18: Offentlige tilskudd.

Kristiansand Havn KF har mottatt prosjektfinansiering for Port Forward, finansiert av EU sitt forsknings- og utviklingsprogram Horizon 2020. Prosjektet ledes av det tyske forskningsinstituttet Fraunhofer, og havna deltar som prosjektpartner. Midlene skal dekke prosjektutgifter til havna over prosjektets tre år.

## STYRETS GODKJENNING AV ÅRSREGNSKAPET FOR KRISTIANSAND HAVN KF 2018

Kristiansand Havn KF bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til og med 31. desember 2018, etter beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av Kristiansand Havn KF og foretakets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Havnestyret godkjenner med signering årsregnskapet for Kristiansand Havn KF 2018.

Kristiansand, 30.04. 2019

Styret i Kristiansand Havn KF

Pål Harv	Atle Drøsdal	Ian S. Couling	Steinar B. Andersen
Styreleder	Nestleder		

Terje Svendsen	Rita H. Wroldsen	Aase G. Paulsen	Atle Johannessen
----------------	------------------	-----------------	------------------

Halvard Aglen

Havnedirektør